

*Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2024. № 3.*

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.3.80>

УДК 330.34

В. І. Кифяк,

*к. е. н., доцент кафедри бізнесу та управління персоналом,
Чернівецький національний університет імені Ю. Федьковича,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6104-6403>*

О. Б. Олійник,

*здобувач кафедри бізнесу та управління персоналом,
Чернівецький національний університет імені Ю. Федьковича
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-3674-530X>*

А. С. Журавель,

*здобувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Національний університет «Чернігівська політехніка»
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-1852-7743>*

ЦИФРОВІ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ ПОТОКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

V. Kyfyak,

PhD in Economics, Asossiate Professor of the Department of Business and HR Management, Yurii Fedkovych Chernivtsi National University.

O. Oliinyk,

Postgraduate student of the Department of Business and HR Management, Yurii Fedkovych Chernivtsi National University.

A. Zhuravel,

Postgraduate student of the Department of Finance, Banking and Insurance Chernihiv Polytechnic National University

DIGITAL MODELS OF FINANCIAL FLOWS MANAGEMENT AT THE ENTERPRISE

Стаття присвячена аналізу та впровадженню сучасних цифрових технологій для оптимізації фінансового управління на підприємствах різного масштабу. У статті наголошується на необхідності гармонійної інтеграції цифрових інструментів у загальну систему управління підприємством, а також на важливості навчання та розвитку навичок персоналу для ефективного використання цих технологій та оптимізації фінансових потоків. Застосування цифрових моделей сприяє не тільки підвищенню фінансової ефективності, але й забезпечує підприємствам стратегічну перевагу в умовах високої конкуренції. Мета статті – розглянути цифрові моделі управління фінансовими потоками з використанням програмного забезпечення для здійснення аналітичних та управлінських завдань. Результати аналізу продемонстрували огляд типових цифрових моделей управління фінансовими потоками. Дослідження підкреслює важливість адаптації цих моделей до специфіки різних видів бізнесу, від стартапів до великих корпорацій. Моделі, такі як прогнозування грошових потоків, є незамінними для стартапів, дозволяючи їм антиципувати майбутні доходи та витрати, тим самим сприяючи стабільному зростанню та зменшенню фінансових ризиків. Бюджетування та контроль витрат стають ключовими для малих та середніх підприємств (МСБ), допомагаючи їм підтримувати фінансову дисципліну та оптимізувати використання ресурсів. Великі корпорації виграють від консолідованого управління фінансами, що дозволяє їм інтегрувати дані з різних підрозділів та регіонів для цілісного бачення фінансового стану. Для e-commerce та інших сфер бізнесу, що характеризуються високою змінністю грошових потоків, динамічне управління ліквідністю стає фундаментом забезпечення фінансової стабільності. Тоді як виробничі підприємства в значній мірі покладаються на моделювання витрат на виробництво, щоб ефективно керувати виробничими процесами та знижувати витрати. Практичне значення дослідження полягає у наданні підприємствам методологічного підґрунтя та практичних рекомендацій щодо впровадження та використання цифрових моделей управління фінансами.

The article is devoted to the analysis and implementation of modern digital technologies to optimize financial management at enterprises of various sizes. The article emphasizes the need for harmonious integration of digital tools into the overall enterprise management system, as well as the importance of training and development of staff skills for the effective use of these technologies. The use of digital models contributes not only to improving financial efficiency, but also provides enterprises with a strategic advantage in a highly competitive environment. The purpose of the article is to consider digital models of financial flows management using software for analytical and managerial tasks. The results of the analysis demonstrate an overview of typical digital models of financial flows management. The study emphasizes the importance of adapting these models to the specifics of different types of businesses, from startups to large corporations. Models such as cash flow forecasting are indispensable for startups, allowing them to anticipate future revenues and expenses, thereby contributing to stable growth and reducing financial risks. Budgeting and cost control are becoming key for small and medium-sized enterprises (SMEs), helping them maintain financial discipline and optimize the use of resources. Large corporations benefit from consolidated financial management, which allows them to integrate data from different departments and regions for a holistic view of their financial health. For e-commerce and other businesses characterized by high variability of cash flows, dynamic liquidity management becomes the foundation of financial stability. While manufacturing enterprises rely heavily on production cost modeling to effectively manage production processes and reduce costs. The practical significance of the study is to provide enterprises with a methodological basis and practical recommendations for the implementation and use of digital financial management models. The development of such models should be the result of the synergy of scientific and methodical approaches.

Ключові слова: *фінансові потоки, цифрові моделі управління, цифрові продукти, автоматизація бізнесу.*

Keywords: *financial flows, digital management models, digital products, business automation.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Стійкий економічний розвиток підприємства значною мірою залежить від ефективності цифрового управління фінансовими потоками. Основу такого управління складає впровадження та використання цифрових інструментів і технологій, що дозволяє оптимізувати процеси прийняття рішень на основі аналізу великих даних, моніторингу та прогнозування фінансових показників. Це сприяє адаптації до зовнішніх та внутрішніх викликів, покращує контроль за рухом коштів та ефективність фінансового планування.

У контексті постійних зовнішніх викликів, цифрове управління фінансовими потоками на підприємстві виступає ключовим елементом, що забезпечує стійкість і розвиток бізнесу. Аналіз та оптимізація фінансових потоків за допомогою цифрових технологій дозволяють глибше розуміти фінансовий стан підприємства, ефективно реагувати на зміни у фінансовому середовищі та прогнозувати майбутні потреби.

Цифрові моделі управління фінансовими потоками інтегрують різноманітні інструменти та платформи, включаючи системи ERP, CRM, а також спеціалізоване програмне забезпечення для аналізу фінансових даних. Це дозволяє підприємствам автоматизувати багато процесів, пов'язаних з фінансовим управлінням, забезпечуючи точність даних та оперативність у прийнятті управлінських рішень.

Особливу увагу в цифровому управлінні фінансовими потоками слід приділити аналізу та оцінці вхідних і вихідних фінансових потоків, взаємодії з партнерами та контрагентами через цифрові канали та оптимізації фінансових операцій. Ефективне використання цифрових моделей управління сприяє зростанню прозорості фінансових операцій, підвищенню рівня контролю за рухом коштів та забезпеченню оперативного реагування на зміни в економічному середовищі.

Таким чином, розвиток та імплементація цифрових моделей управління фінансовими потоками є ключовим фактором, що забезпечує ефективність, адаптивність та конкурентоспроможність підприємства на ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тема цифрових моделей управління фінансовими потоками на підприємстві є відносно новою в наукових дослідженнях, тому література з цього питання досить обмежена. Втім, існуючі праці, які детально розглядають процеси управління грошовими потоками та використання цифрових програм для оптимізації фінансової діяльності підприємства, вносять значний вклад у розвиток цієї тематики.

Азаренкова Г. у своїй розкриває основні принципи та механізми управління фінансовими потоками на підприємствах, що можуть бути адаптовані під впровадження цифрових технологій. Єрмошкіна О.В. зосереджується на управлінні фінансовими потоками на основі прогнозування структури капіталу, що є ключовим для розробки ефективних цифрових моделей. Коваленко Т.О. та Іщенко Н.А. досліджують оцінку ефективності формування грошових потоків, що може слугувати основою для створення точних цифрових інструментів аналізу та управління. Набатова Ю.А. та Малачевська К.О. акцентують увагу на автоматизації аналізу фінансових результатів, що є важливим аспектом при розробці цифрових моделей управління. Пасінович І.І. та Чич О.А. розглядають сучасні підходи до управління фінансовими потоками, які можуть бути інтегровані в цифрові системи для підвищення їх ефективності. Піскунова Н.О. вивчає пошук оптимальних моделей управління грошовими потоками, що є актуальним для розробки гнучких цифрових рішень.

Дослідження Хоми І.Б. та Кріп О.І. демонструє практичне застосування фінансового моделювання, що може бути корисним для створення цифрових моделей управління. В контексті електронного бізнесу, робота Костюк-Пукаляк О.М. зосереджується на економіко-математичних моделях для e-commerce, вказують на потенціал застосування цифрових моделей у різних сферах бізнесу.

У цілому, хоча наукових джерел з цифрових моделей управління фінансовими потоками на підприємстві є небагато, існуючі дослідження надають цінні інсайти та методології, які можуть бути використані для подальшого розвитку цієї області. Акцент на детальному аналізі окремих аспектів, таких як управління грошовими потоками, автоматизація аналізу та прогнозування фінансових результатів, може стати методичною та науковою базою для розробки комплексних цифрових рішень.

Формулювання цілей статті. Мета статті – розглянути цифрові моделі управління фінансовими потоками з використанням програмного забезпечення для здійснення аналітичних та управлінських завдань.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Перш за все, важливо розуміти, що фінансові потоки грають ключову роль в управлінні будь-яким підприємством. Це означає, що управління грошовими потоками, які входять та виходять з підприємства, є важливою частиною його успішного функціонування.

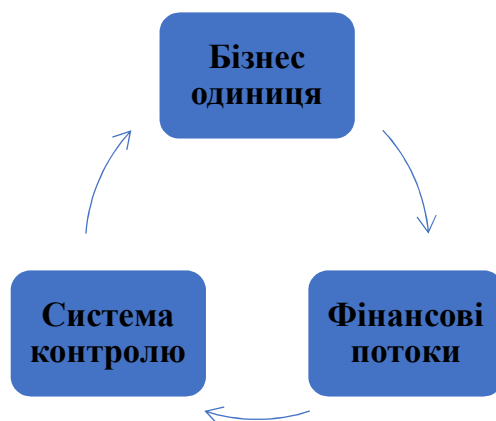

Рис. 1. Фінансові потоки в системі управління

Джерело: Сформовано авторами.

У цьому контексті, дуже корисно аналізувати та порівнювати різні фінансові потоки. Такий аналіз допомагає зрозуміти, як гроші рухаються

всередині підприємства, та ідентифікувати можливі проблеми або точки зростання.

З точки зору фінансової діяльності фінансові потоки можна умовно поділити на 13 видів, що зазначені у табл.1.

Таблиця 1. Фінансові потоки бізнес-одиниць

Назва показника	Англomовна назва показника	Абревіатура
Чистий грошовий потік	Cash Flow	CF, NCF
Чистий операційний грошовий потік	Cash Flow From Operating Activities	CFO
Чистий інвестиційний грошовий потік	Cash Flow From Investing Activities	CFI
Чистий фінансовий грошовий потік	Cash Flow From Financial Activities	CFF
Вхідні грошові потоки	Input Cash Flows	ICF
Вхідні операційні грошові потоки	Input Cash Flows from Operating Activities	ICFO
Вхідні фінансові грошові потоки	Input Cash Flows from Financial Activities	ICFF
Вхідні інвестиційні грошові потоки	Cash Flows from Investing Activities	ICFI
Вихідні грошові потоки	Output Cash Flows	OCF
Вихідні операційні грошові потоки	Output Cash Flows from Operational Activities	OCFO
Вихідні фінансові грошові потоки	Output Cash Flows from Financial Activities	OCFF
Вихідні інвестиційні грошові потоки	Output Cash Flows from Investing Activities	OCFI
Валовий грошовий потік	Gross Cash Flow	GCF
Вільний грошовий потік	Free Cash Flow	FCF

Джерело: [1].

Однак самі по собі дані показники є недостатньо інформативними. Більше управлінської та фінансової інформації вони дадуть у порівнянні із іншими фінансовими показниками та в динаміці, що в результаті дозволить забезпечити політику управління фінансовими потоками.

Серед ключових компонентів системи управління рухом коштів можна виділити такі, які обираються в залежності від специфіки діяльності підприємства:

- система розрахунків з дебіторами і кредиторами – ця частина системи охоплює всі фінансові операції, пов'язані з оплатою боргів

підприємства перед своїми клієнтами (дебіторами) і постачальниками (кредиторами). Вона включає в себе управління рахунками, контроль за строками платежів і взаємовідносинами з партнерами.

- система відносин підприємства із зовнішнім оточенням – ця складова охоплює взаємодію підприємства з різними стейкхолдерами, такими як кредитори, інвестори, державні органи і акціонери. Вона включає в себе управління комунікаціями, дотримання законодавства, залучення інвестицій та відносини з акціонерами.

- процеси кредитування, оподаткування і фінансування – ця частина системи відповідає за забезпечення необхідного фінансування підприємства, управління податками та оподаткуванням, а також вирішення питань кредитування і позик [2].

Ці складові є важливими для забезпечення ефективного управління фінансами підприємства. Для того, щоб забезпечити цифрові моделі управління фінансовими потоками підприємства, обираються конкретні цілі, і вся фінансово-економічна діяльність моніториться на предмет дотримання даних тактичних чи стратегічних цілей.

Інструментами, які використовуються для управління грошовими потоками на підприємстві, є:

- розробка плану руху грошових коштів за допомогою графіка платежів, що дозволяє слідкувати за своєчасністю оплат та надходженнями;
- оцінка фінансової стабільності бізнесу та переконання в наявності необхідної суми коштів на банківських рахунках;
- моніторинг термінів надходження платежів на банківські рахунки;
- встановлені правила та розміри амортизаційних відрахувань;
- вибір способів розрахунків, які застосовує компанія для виконання фінансових зобов'язань, таких як банківський переказ, передоплата, оплата після поставки товару, система інкасо, використання акредитивів тощо [3].

На сучасному українському ринку існує широкий асортимент програм для аналізу облікової інформації, який дозволяє оцінювати фінансовий стан

організацій на основі їх бухгалтерської звітності. Продукти таких компаній, як «ІНЕК», «Інтелект-Сервіс», «Альт-Інвест», «Про-Інвест-ІТ», «Парус», «Fin Expert», «Lady Fan», «Фінанси без проблем», та «FreshNech», користуються великим попитом. Особливо важливими є спеціалізовані програми місцевих розробників, такі як «Управління виробничим підприємством» для «FreshNech» та «Інталев: корпоративні фінанси 2005», які спрощують створення звітів відповідно до міжнародних стандартів [4].

Google Sheets, що є частиною Google Drive, виділяється як потужний інструмент для фінансового аналізу завдяки своїм функціям електронних таблиць і інтеграції з штучним інтелектом, що допомагає у прийнятті обґрунтованих бізнес-рішень. Google Apps Script, яка є частиною Google Sheets, дозволяє автоматизувати різні задачі, включаючи створення макросів та власних функцій для спрощення обчислень. Ця платформа також підтримує інтеграцію з різними джерелами даних через API і коннектори, дозволяючи обробляти інформацію з багатьох форматів.

Google Analytics представляє собою комплексне рішення для аналізу веб-сайтів і мобільних додатків, що дозволяє оптимізувати веб-присутність і аналізувати аудиторію.

MS Excel з пакету MS Office залишається одним з найбільш уживаних інструментів для фінансового аналізу завдяки своїм розширеним математичним можливостям та інтеграції з Visual Basic for Applications (VBA), яка дозволяє створювати складні алгоритми для аналізу даних та візуалізації результатів [5].

Процеси цифровізації активно впроваджуються на підприємствах і як інструменти маркетингу. Використання цифрових каналів зв'язку, такі як веб-сайт, соціальні мережі, електронна пошта, пошукові системи стали важливим компонентом ланцюжка створення цінності продукції та механізму налагодження комунікації зі споживачами [6].

Таблиця 2. Найбільш поширені цифрові інструменти для побудови моделі управління фінансовими потоками

Назва програми	Опис та характеристики	Переваги та недоліки
Oracle Essbase	Розробка складних обчислень та визначення бізнес-ефективності; адаптація під бізнес-задачі з моделюванням складних бізнес-сценаріїв.	Переваги: Відмінна інтеграція з MS Office. Інструменти звітності задовольняють різноманітні потреби користувачів. Зрозумілий інтерфейс. Недоліки: Не вказані.
Fathom	Інструментарій для створення управлінської звітності, фінансового аналізу, оцінки ефективності бізнесу, виявлення тенденцій та можливостей для покращення.	Переваги: Якісна оцінка прибутковості, грошових потоків, росту та інших ключових показників ефективності (KPI). Можливість створення та аналізу власних KPI. Ідеальний сервіс для створення місячних, квартальних та річних звітів. Інтеграція до 200 компаній. Недоліки: Неможливість отримання нефінансової інформації. Складність створення власних формул.
Limelight	Сервіс для середнього бізнесу. Автоматизує обробку інформації вручну, збирає та консолідує дані для швидкої звітності.	Переваги: Найпростіше програмне забезпечення для фінансової звітності. Розумна вартість. Недоліки: Складності з побудовою шаблонів.
Business Radar	Сервіс фінансової звітності та прогнозування для корпоративного управління.	Переваги: Найпростіший та найінтуїтивніший сервіс для створення звітів. Недоліки: Іноді складно підключитися до сервісу. Довгий час інтеграції сервісу, постійна потреба в зверненні до технічної підтримки.
Financial Statement Analysis	Сервіс для компаній, які використовують міжнародні стандарти обліку IFRS та GAAP для глибокої оцінки бізнес-продуктивності.	Переваги: Забезпечує професійний рівень аналізу фінансових питань. Можливість використання різних варіантів програмного забезпечення та перенесення непотрібних функцій з основної до додаткової робочої області. Недоліки: Недостатньо добре налаштована додаткова панель, деякі параметри недоступні.

Джерело: зібрано автором на основі офіційних сайтів розробників [9, 11].

Однак коли мова йде про цифрові моделі управління, потрібно наголосити на можливості використання комплексного програмного забезпечення, яке дозволяє постійно здійснювати моніторинг фінансових потоків для досягнення даних цілей. Для міжнародних компаній такі завдання є частково або повністю реалізовані за допомогою набору програмного забезпечення.

Розглянемо послідовність імплементації програмного забезпечення для цифрового управління фінансовими потоками.

1. Оцінка потреб бізнесу. На початковому етапі критично важливим є проведення детального аналізу внутрішніх потреб бізнесу в управлінні фінансовими потоками. Цей аналіз охоплює вивчення регулярності та обсягів надходжень і виплат, а також сезонні коливання, що впливають на грошовий потік. Також варто звернути увагу на поточні та плановані витрати, потреби в інвестиціях, а також на можливості для економії. Важливою складовою є ідентифікація фінансових ризиків та потенційних можливостей для збільшення прибутковості, а також вимоги до фінансової звітності, аудиту та дотримання нормативних актів.

2. Вибір програмного забезпечення. Після визначення ключових потреб бізнесу наступний крок полягає у виборі відповідного програмного забезпечення, яке найкраще відповідає цим потребам. Вибір базується на аналізі функціональності програмного забезпечення, його здатності відповідати специфічним вимогам бізнесу, а також на можливості інтеграції з існуючою інфраструктурою та іншими системами, які вже використовуються в компанії. При цьому особливу увагу слід приділити зручності користування, масштабованості рішення та його вартості, щоб забезпечити високу рентабельність інвестицій в нове програмне забезпечення.

3. Налаштування системи. Після вибору програмного забезпечення наступним кроком є його налаштування з урахуванням унікальних аспектів і потреб бізнесу. Цей процес включає конфігурацію параметрів, що відповідають за управління грошовими потоками, встановлення правил для бюджетування, прогнозування, ведення звітності та аналітики. Особлива увага приділяється створенню адаптивних моделей, що можуть ефективно реагувати на зміни у фінансовому становищі компанії, а також інтеграції з іншими важливими системами, такими як ERP, CRM та бухгалтерське програмне забезпечення. Це дозволяє забезпечити цілісність даних і автоматизацію процесів, знижуючи ризики помилок та підвищуючи загальну ефективність управління фінансами.

4. *Тестування та впровадження.* Перед повноцінним запуском системи важливо провести ретельне тестування для переконання в її надійності та ефективності. Тестування охоплює перевірку всіх ключових функцій, включаючи бюджетування, прогнозування, ведення звітності та аналітику, а також взаємодію з іншими системами. Після успішного завершення тестування програмне забезпечення впроваджується у повсякденну діяльність компанії. Важливо забезпечити підтримку та навчання персоналу, щоб користувачі могли ефективно використовувати нові інструменти. Навчальні програми та матеріали допомагають співробітникам швидше адаптуватися до змін і повною мірою реалізувати потенціал програмного забезпечення для оптимізації управління фінансовими потоками.

5. *Моніторинг та оптимізація.* Після впровадження програмного забезпечення необхідно здійснювати постійний моніторинг його ефективності та адекватності поточним потребам бізнесу. Це включає аналіз звітів та показників, які генеруються системою, для виявлення областей для подальшої оптимізації та вдосконалення. Важливо регулярно оновлювати програмне забезпечення, враховуючи нові функції та виправлення помилок, щоб забезпечити його відповідність змінюваним вимогам ринку та регуляторних стандартів. Такий підхід дозволяє підтримувати систему управління грошовими потоками на високому рівні ефективності та адаптивності.

У таблиця 3 запропоновано огляд типових цифрових моделей управління фінансовими потоками, які можуть бути застосовані в різних секторах економіки, від стартапів до великих корпорацій. Для кожного типу бізнесу визначено найбільш відповідні моделі та надано короткі рекомендації щодо їх впровадження. Крім того, у таблиці представлено перелік рекомендованого програмного забезпечення, яке може допомогти у реалізації цих моделей, враховуючи специфічні потреби кожного виду діяльності.

Вибір програмного забезпечення має базуватися на детальному та комплексному аналізі внутрішніх процесів компанії, її стратегічних цілей та фінансової політики. З урахуванням цього, компанії можуть оптимально

налаштувати свої цифрові моделі управління, щоб максимізувати ефективність фінансових операцій та забезпечити стійке зростання в умовах постійно змінюваного ринкового середовища.

Таблиця 3. Огляд програмного забезпечення для реалізації цифрових моделей управління фінансовими потоками

Тип бізнесу	Цифрова модель управління фінансовими потоками	Рекомендації	Пропоноване програмне забезпечення
Стартапи	Прогнозування грошових потоків	Стартапам важливо використовувати моделі, які допомагають прогнозувати грошові потоки на основі змінних доходів і витрат.	Fathom, Limelight, «Інтелект-Сервіс»
МСБ	Бюджетування та контроль витрат	Для малих та середніх підприємств ключовим є строгий контроль витрат та ефективне бюджетування.	«1С: Бухгалтерія 8», «Фінанси без проблем», Business Radar
Великі корпорації	Консолідоване управління фінансами	Великі корпорації потребують моделей, які забезпечують консолідацію даних з різних підрозділів та географічних локацій.	Oracle Essbase, «Альт-Інвест», Financial Statement Analysis
Е-commerce	Динамічне управління ліквідністю	Електронна комерція вимагає моделей, які дозволяють оперативно управляти ліквідністю.	Limelight, Fathom, «Про-Інвест-ІТ»
Виробництво	Моделювання витрат на виробництво	Для виробничих підприємств рекомендується використання моделей, які дозволяють деталізовано моделювати витрати.	«Парус», «Fin Expert», Business Radar

Джерело: систематизовано автором [7, 8, 10].

Тож, цифрові моделі управління фінансовими потоками відкривають нові можливості для бізнесу, сприяючи підвищенню його конкурентоспроможності та адаптивності. Вибір та впровадження відповідного програмного забезпечення є фундаментальним кроком на шляху до досягнення цих цілей, дозволяючи компаніям ефективно управляти своїми ресурсами та

використовувати потенціал цифрових технологій для оптимізації фінансових процесів.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Аналіз типових цифрових моделей управління фінансовими потоками, підкреслює важливість адаптації цих моделей до специфіки різних видів бізнесу, від стартапів до великих корпорацій. Моделі, такі як прогнозування грошових потоків, є незамінними для стартапів, дозволяючи їм антиципувати майбутні доходи та витрати, тим самим сприяючи стабільному зростанню та зменшенню фінансових ризиків. Бюджетування та контроль витрат стають ключовими для малих та середніх підприємств (МСБ), допомагаючи їм підтримувати фінансову дисципліну та оптимізувати використання ресурсів. Великі корпорації виграють від консолідованого управління фінансами, що дозволяє їм інтегрувати дані з різних підрозділів та регіонів для цілісного бачення фінансового стану. Для e-commerce та інших сфер бізнесу, що характеризуються високою змінністю грошових потоків, динамічне управління ліквідністю стає фундаментом забезпечення фінансової стабільності. Тоді як виробничі підприємства в значній мірі покладаються на моделювання витрат на виробництво, щоб ефективно керувати виробничими процесами та знижувати витрати. Вибір та впровадження відповідного програмного забезпечення, засноване на глибокому аналізі внутрішніх процесів та стратегічних цілей компанії, відіграє ключову роль у максимізації ефективності фінансових операцій. Це дозволяє не тільки оптимізувати управління фінансовими ресурсами, але й забезпечити стійке зростання бізнесу в умовах змінюваного ринкового середовища, відкриваючи нові можливості для підвищення його конкурентоспроможності та адаптивності за допомогою цифрових технологій.

Література

1. Азаренкова Г. Фінансові потоки в системі економічних відносин : монографія. Харків : ВД ІНЖЕК, 2006. 328 с.

2. Єрмошкіна О.В. Управління фінансовими потоками підприємств на основі прогнозування структури капіталу. *Економічний вісник Національного гірничого університету*. 2019. №3 (67). с. 67-77
3. Коваленко Т. О., Іщенко Н.А. Оцінка ефективності формування грошових потоків підприємства. *Наукові записки: зб. наук. пр. Кіровоград, Україна*. Кіровоград: КНТУ. 2011. №11. С. 165-170
4. Набатова Ю.А., Малачевська К.О. Автоматизація аналізу та прогнозування фінансових результатів підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. №12. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2020/82.pdf
5. Пасінович І.І., Чич О.А. Сучасні підходи до управління фінансовими потоками суб'єктів господарювання. *Ефективна економіка*. 2020. №8. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/56.pdf>.
6. Kyfyak O., Kyfyak V., Kindzerskyi V., Kovbas H., Finagina O., & Todorciuk S. The role of digital marketing and logistics in the optimization of business processes of agricultural enterprises. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2023. №45(3). Pp. 213–220. <https://doi.org/10.15544/mts.2023.21>.
7. Піскунова Н.О. Пошук оптимальної моделі управління грошовими потоками. *Ефективна економіка*. № 2, 2017. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5454>.
8. Хома І.Б., Кріп О.І. Фінансове моделювання управління грошовими потоками в економіці України на прикладі Пат "львівхім". *Науковий вісник НЛТУ України*. 2011 №10. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/finansove-modelyuvannya-upravlinnya-groshovimi-potokami-v-ekonomitsi-ukrayini-na-prikladi-pat-lvivhim>.
9. Best Financial Analysis Software. 2021. G2. URL: <https://www.g2.com/>
10. Kostiuk-Pukaliak O. and Khoma I. Economic and mathematical models of cash flows for e-commerce enterprises. *Інфраструктура ринку*. 2019. №31. С. 814-822.

11. McQuarrie K. The 9 Best Virtual and Outsourced Accounting Services for Small Businesses in 2021. Business. 2021. URL: <https://www.business.org/finance/accounting/best-virtual-and-outsourced-bookkeeping/>.

References

1. Azarenkova, H. (2006), *Finansovi potoky v systemi ekonomichnykh vidnosyn* [Financial flows in the system of economic relations], VD INZHEK, Kharkiv, Ukraine.
2. Yermoshkina, O.V. (2019), “Management of enterprises' financial flows based on capital structure forecasting”, *Ekonomichnyy visnyk Natsional'noho hirnychoho universytetu*, vol. 3(67), pp. 67-77.
3. Kovalenko, T.O. and Ishchenko, N.A. (2011), “Evaluation of the effectiveness of the enterprise's cash flows formation”, *Naukovi zapysky*, vol. 11, pp. 165-170.
4. Nabatova, Yu.A. and Malachevska, K.O. (2020)., “Automation of analysis and forecasting of the enterprise's financial results”, *Efektyvna ekonomika*, [Online], vol. 12, available at: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2020/82.pdf (Accessed 24 Feb 2023).
5. Pasinovych, I.I., and Chych, O.A. (2020), “Modern approaches to financial flows management of economic entities”, *Efektyvna ekonomika* [Online], vol. 8, available at: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/56.pdf> (Accessed 24 Feb 2023).
6. Kyfyak, O., Kyfyak, V., Kindzerskyi, V., Kovbas, H., Finagina, O., and Todoruk, S. (2023), “The role of digital marketing and logistics in the optimization of business processes of agricultural enterprises“, *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, vol. 45(3), pp. 213–220.
7. Piskunova, N.O. (2017), “Searching for an optimal model of cash flow management”, *Efektyvna ekonomika*, [Online], vol. 2, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5454> (Accessed 24 Feb 2023).

8. Khoma, I.B. and Krip, O.I. (2011), “Financial modeling of cash flow management in the economy of Ukraine on the example of PAT “Lvivkhim”, *Naukovyy visnyk NLTU Ukrayiny*, vol. 10, available at: <https://cyberleninka.ru/article/n/finansove-modelyuvannya-upravlinnya-groshovimi-potokami-v-ekonomitsi-ukrayini-na-prikladi-pat-lvivhim> (Accessed 24 Feb 2023).
9. G2 (2021), “Best Financial Analysis Software”, available at: <https://www.g2.com/> (Accessed 4 Feb 2023).
10. Kostiuk-Pukaliak, O. and Khoma, I. (2019), “Economic and mathematical models of cash flows for e-commerce enterprises”, *Infrastruktura rynku*, vol. 31, pp.814-822.
11. McQuarrie, K. (2021), “The 9 Best Virtual and Outsourced Accounting Services for Small Businesses in 2021”, *Business*, available at: <https://www.business.org/finance/accounting/best-virtual-and-outsourced-bookkeeping/> (Accessed 24 Feb 2023).

Стаття надійшла до редакції 27.02.2024 р.